

Empress of India

Part 33

15 (3) 0 9 0 0 8 0 0 6

1848

የኢትዮጵያ ማኅበር

ԱՆՑՐԻԿ. Պարզութեական միտք ինչ է առաջինից քաշ-
թափեական համար համար անուր : Այսուհետ դպրուածը : Առաջ-
մասն լրացրը : Ա ինձնափառ խորհրդականութիւն մէջ Համարաբար այ-
ս ինչ առաջնական պատճեան եղած եղած խորհրդ :

ԳԵՐԱՎԵԼՈՒՄ. Բարուսին աղջումին Խոզգլըն մեջ բառած
անցության պարզ բառացույցին կարդիցին պահանջվում է կը
խորոշին :

ԱՐՄԵՆԻԱ - Պաշտոնի պար Պարսկացի մէջ խռովութիւն կամ Ազգային ժամանելու բանին մը որպաշտութիւնը է պահպան կամ պահպանը:

Digitized by srujanika@gmail.com

ՀԱՅՈՒԹ, 14 ՕՊԱՍԽՈԴ

Ա ԵՐԵՒԱՆ, ուժը պրերը զիշտնայի համար հանգստութեան ու ուրախութեան որեր են: Վանցանին կիրակի օրը Յովհաննես Ալքիմիդը Գերմանիան պրոտոքլիստ ու ուռչ բնարութեան ու Գերմանուց մուգուց միութեան հանգեցը ու Գերմանիան երեք տեսան գրավն հանգիստն օրհնութիւնուն հաւաքառ էցաւ: Օրուան հանգիստն համեմատ պահանջանակ պայտու ու գեղցիկ էր: Վոտուաց ժամը Դին կառաջ ըստուած զաշտին փոյ քանի մը տոկ սկսաւ հայտուոր պատուածութիւնը: Խորը պաշտանեանները, խոր հրաժանոցին պատճանարներն ու բոխանդակ քաղցին մեջ եղող Գերմանացի զարքը, ոպպացին պահապաններն ու Աշոտիանի թշքանը հանգիստ թեռն ներկայ էն: Իրաշին օրհնութիւնը չունած Ապրափիւը հանոնիկար առ օրուան հանդիսին լիցայ նաև ուղարկուած արօնիք մ'ըրու, ու օրհնութիւնը ընկնույին վերջ՝ ձառ մը խռուցու, ու վեցէ միաբանեալ առաս Գերմանիան, Անցյէ ու ութեան նարընոիդ Արքիդուքս առուած, Անցյէ մը սահմանապրիսն Ապարն ու Գերմանիան նորունիքը հանչելով լիցնաց, որուն նոյն եզրաւանիս բախունակ զաշտին քայի բազմութիւնուն պատճանակնեց, ու երեքը ունեան մեր, ու կարեք ունեան մեր առին ու կարեք առաջաց բարձրացուցին:

— Եշիքորդ օրը ամսոյն էին Աւարդիաց խաչ-
կանք մեջ ըստ քաղթ ու թիւներուն համար Կոյս-
ի աշխատին պայ հոգի խառնեան գուշը եւան պատարագ
եղաւ ու Արք Առաջած երբեք զինուարական երա-
ժուան թիւներով երգեցին, Առաջած յիւնց տո-
մուն բազմութիւններուն քայ շարհակալ ըստաց
համար ։ Այ հոգի խառնեան ու բոլոր պատգամաւոր-
մար ներկայ էին :

— Եմոյս Տին դարձեալ օւրախո թէեան օր եր
մէտ. որ Խորհրդականոցին կովմանէ Կայսրը Հքաւի
մըլու Համեր Խոսպիտէ դաշող պատրտմաւորին
թէն լուսը Հոսան. որ Կայսրը զիբենկը միրով ընդու
ներ ու Վիճենեա զաւանալու խոստացեր է: Ա

խոսունն Համեմատ՝ ամսոց Ցին Կոյորդ, Կոյորդ
Ցին, Կոյորդ Եղբայր Փրանկիսկոս Կորուլու ուր
գիշտքն ու իր ընտանիքից Վասպուրեհն Տամրա
կուն ու Վահն Հայ Հայուններ

Առ գեպքին քաղքին բնակչացը որըսի ուղարկութիւն պատճառեց Եղան Հանդիսին մեծութիւններ բայց է, որուն համար Աթենացի ծերերը կը պայեն որ հետաքերտուն մշշ նմանը էլեխ առած :

Վ. առուած ժամի ճին քաղաքացւոց ժողով քին ապահովութեան ժողովքին, ազգային պահպանոց ու զինուորականաց հօգիսներ խուժ, մի երես, իր մարդիկներ շահ ենուալ քաղքեւ ելան, մինչեւ ըստ Կայսեր զիմացը զայտն : ու երբ որ հետօքք վիրքը ժամի երկարին հնա հասաւ, Տուրչով ուղարկութիւններ հետ մեկնեց զինքը և իր հնաը եղաց կայսերական ընտանիքն ընտանեցան : Հանդիս ճինդ շահ զայտնաւով Զամբայ ելան ու ժամի հինգուուս տորթ գեղը հասան, որն որ քաղքեն մեկ ու կերպութեալ է :

Աեւ պէտք միրջա ալ քաղըին վարդոցներաւ վայ
մարդ չէր տեսնա եր, ամէն մարդ մէծ ու պրաբ
ւուստարի վաղած էր: Եթին տեղով ժամկան էին բա-
լը մեծերը, տէրութեան գիշաւոր պաշառնատեր
ները, պաշտօնեաները, ու հոնելից մինչեւ քա-
ղաք, ու քաղըին մէջէն անցնելով մինչև Շխմա-
պանի տարածոց, որ բազուր մէկուղ էր կուռ ո-
կէս ժամն ճամբաց ըստէ բաղլքն ազգ պիտի ուս-
հապան զըսքը, որնց հետ եկած միացած էին նույն
պիտին, Օրինացի, պատի ու գեղեցուն ասցային
պահապանները, 40,000էն աւելի, ու քաղըին
մէջ եղած զինուորները կարգաւ շարուած էին
իրենց երանդիշա գեղերով: Վետին նղերը պաշ-
տօնեացը ու գուստինանելը, Քաղաքանուորութիւն
Օգոստինանց վանքին կրօնաւ որներուն մէծարդ ց
արբան Աղջլաւէր կայսրը եւ իր ընտանիքն ըն-
դունեցան, գրուք մինչւ կայսերական կառքերուն
գովու երթնուր. առեն ձերմակ Հագու աղջկիներ
կեամինը ծագիկ կը սփակէին, ու շոր կողմբ մու-
զուած անմին անհամար բազութիւնը վկացէ կը
կանչէր, թնդանամթները կ'օրուային ու զունդակ
ներն ու երած շունչան գործ իրները կը հնէին: Խո-
տա ճամբան առեւութեան համանան մինչաւ ո

իուղը բարդեց կոնգուած էին, Գերմանիայի ու
Ռումինիական դատավորութ զրօշները ամեն հոգ
մանել կը ծփադին։ Կայսեր անցելելու աշեղըը շահ
աներուն ձևկառը փառաւոր զարդարուած էր
ամեն որուարձաններուն բաժնեն անցնելու առեւ
զասառան տղաք ու ձերմակ հապած մանր ապ
ջունք ձիթենաց միւզեր ու ծարիկ կը լե
րէին կը ընթացէին, սրճոր Կայսրաւ հին մեծ քաղաք
ցրութեամբ ու մարդասիրութեամբ մը ձեսուրներ
նեն կը նպաւնէր։ Խորս քաջքին եկն դեյտներու
զանդակները կը հնչին, ու Կայսրը որ եկեղեց այ
առջեւն որ կանցներ, եղին Եկեղեցը ցն բարը կղեց
րը կը ենց Եկեղեցական զորութքը գործութք կար կ երբ

Ապուերական ընտանիքը առ փառաւորութեամբ
ու անմիի ժողովրդեան մէջն, որ շարունակ լից-
ցել էր պուար, անցնելով՝ բաղըին Ծոդքենդ որ
բառած բանեն ներս մտա, Ա. Աստվածոս մայր
եկեղեցին գլուց, ուր ար Զ. Բայու Աստված՝ ուրա-
խան մէտան ու Խոսունեց շնորհակալութեան երկը
երգեցուեցաւ: — Ենից նորէն կասդր մանելով՝
քաղքին մէջ գանձն գուրի երաւ, գևպ ի Ընս-
որանի պաղուղը ճամփայ ըրտ, ուր ար հոտու ժամը
8ը 10 րուգէ մնցած: Հոնի բնդունեցան վիճպրներ-
քին սրահին մէջ ժողովուած պատկամաւորներան
գունդը, ու Պ. Շինու գոհներէցը ճառ մի խօսեցաւ,
ու իր խօսքը ասանկ լինցուց յ: «Ուրախացիք, ցնծա,
Շուտքու մի փոխնար, քու բարերար սահմանա-
զրական Կայորդ քեզի հետ ու քեզի համար է:
Ստուած օրէնէ Փերտինանդու Բարերարը, ապան
Աստվածական ժողովուենն առաջին Կայորը, որ հնեւ
իրեն աշխի ամուսնութը Մարգար Վանա, :

Այս իրաւացուքը համուշելին օգնելու պատճենութեան այլ յարամար եկած էր : “Կիչերը չե թէ միջն քաղաքներ ու արուաքանները, հապա նուև Ընօնարանի մաս գեղեցին ու ձամբաներն այ յառաւորուծ էին : Այս կայսերի գործառն ու ժողովրդեան իրեն ցուցաց չեց Հայոցին սէրք խաղաղութեան հաստատութեան երաշխառ գրի թիւն մի կընակը սեպել :

Լոյրացւաւ ու այսեօն : Մասյո Յին Միւշ Աւուրցւութեան առաջարկուածու : — Ունէ Երևան ու Վերէ շնորհական եղան : Այս երեւելի զեպքերուն պատմութիւնը կարդաւ ըերեխու համար պատուեած մին պատմութեան ան տեղին սկսինք որ որ անցած անգ ամ ժամանցինք : — Աստրիացիք երբ որ Կրեմնին մասն քաղաքացիք երեք գիշեր փայէ փայ իրենիք իրենցմէ քաղաքը լուսաւորեցին, ու աներան, զանուական ներուն վրոյ տեխն կողմից կոյզ աերական ուն զելին գումար զրօշը կը ծփուզ կայսերական զարքը Կրեմնինցին նոյնպէս յաղթանակաւ յառաջ կը քայէր : Ճամբառն փայ ուսկից որ Կայսերականները կանցնեին, բնակիչները թէ Աւատաքիքի սովորութեան ու թէ բայօք զարքին անցնէ կը կանչեին : Լորիկ մարզիկ ձեռաւ ընին կանաչ ձիթենուց միւլ առած, կիսերն ու աղջիկները զըս ինին ծաղիկ պատկաւ զարգարած զօրաց կենցը կու գացին, ու բախութեանք ու “Մեր աղաւիչները, կանչերը կը ընդունեին : Խա իմէ մօնքեցիք անակ կը փախչեին որ Աստրիացիք չեն կընար և տեսնուն համեմ :

(Կ) ուստի Հին Առաջեցքի սպազմակետն ու իր բանակը հատու գետը անցաւ ու Ելլացիկ գրուելի բերդին միւս կողմն անցաւ , որով Եփի ձևակեցնեաւ ըստ պաշտուած բարով՝ նյժն Քերպին կամ բանեցը . քանդեցնի , և կամ պահանձի կամ բառ պատուածն էնան վառագի մթերամացն ալ կրակ առախ , որով բարովն մեծ վլաս եղաւ . ու նյժն Ելլացիկ եղադակէի բերդը լեռուցն վախաճ : Կարուս Ըստեր գին զօրքը կես մը գեղ ի Եփաւենցա , կըս մըն ալ

